

Разом можливо все!

У новому колективі завжди виникає питання, пов'язане з груповою згуртованістю. Питання це важливе тому, що від рівня розвитку колективу, ступеня його згуртованості залежить ефективність роботи групи, а також психологічний комфорт кожного її учасника.

Якщо ми маємо справу з навчальним колективом, то тут важливий

ще один аспект його діяльності: не тільки згуртованість, а й вектор її спрямованості. Часто група є згуртованою, але не для реалізації навчальних цілей, а для задоволення самих різних позанавчальних потреб. Особливо напруженою стає ситуація тоді, коли згуртованість спрямована проти когось із своїх членів. Тому необхідна організація та проведення спеціальних заходів з роз-

витку групової згуртованості студентського колективу з позитивним вектором її спрямованості.

Даний напрямок виховної роботи займає одне з важливих місць в плані виховної роботи Навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту, особливо в поєднанні з адаптацією студентів до проживання в гуртожитку. Бо, потрапивши до гуртожитку, студен-

подібностей в учасників групи для покращення взаємодії між ними; 3. первісна діагностика психологічної атмосфери в групі; 4. усвідомлення кожним учасником своєї ролі, функцій у групі; 5. розвиток вміння працювати в команді; 6. згуртування групи.

Відомо, що зміна згуртованості відображає специфіку групової динаміки. Згуртованість визначається як ступінь, з якою члени групи хочуть залишатися в ній, результуюча сила, що утримує індивіда в групі.

Завдання та ділові ігри викладачами були розподілені таким чином, щоб учасники змогли пройти всі стадії згуртованості. Так, на першій стадії формування згуртованості як такої немає, члени колективу не знайомі або тільки що познайомилися один з одним. Аналогічна ситуація характерна і для студентів, що мешкають в гуртожитку: вони з різних інститутів, поверхів і не завжди знайомі між собою. Відсутність згуртованості проявляється у тому, що в групі практично немає міжособистісного спілкування, завдання

З'являються норми спілкування, члени колективу самостійно вирішують виникаючі труднощі. Розвиток групи на цьому етапі може бути драматичним, якщо не один, а кілька лідерів претендують на владу. У цьому випадку група може розколотися на «групи підтримки» лідерів, між ними найчастіше виникає конфлікт. Але навіть якщо лідер один, ще не вся група об'єднується навколо нього. Відчуття «ми» включає в себе не тільки найближчих друзів, а й окремі угруповання.

І, нарешті, на четвертій стадії розвитку групи відзначається найвища згуртованість, яка проявляється у взаємодопомозі, високій привабливості групи для її членів. Група виступає як єдине ціле. Студенти, кажучи «ми», включають в це поняття всю групу, а не окрему підгрупу.

Найбільше студентів захопила вправа «Вавилонська вежа». Проводячи її, викладачі намагалися досягти одночасно декілька поставлених цілей, а саме: надати можливість студентам розглянути різні рівні планування, виробити вміння ефективно планувати роботу групи, розробляти стратегію, тактику і оперативне управління, що є основою проект-менеджменту; виявити лідера групи, відстежити його ефективність і стиль вирішення поставлених завдань; створити умови для формування навичок роботи в команді, делегування і розподілу обов'язків, а також оцінити стиль поведінки кожного члена команди.

Як ми вже відзначили, відносини в групі впливають на всі сторони життя, включаючи навчальну діяльність. Так, груповою нормою може стати низька успішність, відсутність ініціативи на занятті, невиконання домашніх завдань. Конфліктні відносини між одногрупниками часто ведуть до страху відповідей біля дошки, заважають засвоєнню матеріалу. Таким чином, розвиток згуртованості, поліпшення соціально-психологічного клімату, формування позитивних групових норм важливі не тільки для розвитку групи, але і для успішної навчальної діяльності. А задля оптимізації відносин та налагодження контакту у групі, як ми переконалися на власному досвіді, доцільно використовувати тренінгові заняття, що включають вправи на розвиток почуття єдності, схожості членів групи, розвиток рівня розуміння невербальної поведінки.

*Координатор інформаційно-виховної роботи,
ст. викладач кафедри ОББМ, к.е.н.
Дудник О.В.,
ст. викладач кафедри ОББМ
Краля В.Г.*

ти вперше потрапляють у ситуацію, коли вони надовго відірвані від сім'ї, вплив батьків значно знижується, різко зростає незалежність і самостійність, виникає необхідність налагодження комунікаційних зв'язків тощо. Далеко не всі до цього готові.

Тож на початку листопада координатором з інформаційно-виховної роботи ННІ БМ Оленою Дудник та старшими викладачами кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту Анною Головановою та Вікторією Кралею та за участі коменданта гуртожитку Артура Чигринця було проведено тренінг «Згуртованість та єдність колективу» для студентів-мешканців гуртожитку №4 (вул. Алчевських 44а).

У ході проведення тренінгу перед учасниками були поставлені наступні завдання:

1. формування сприятливого психологічного клімату в групі; 2. знаходження

перед групою ставляється ззовні і також ззовні контролюється їх виконання, не виникає відчуття «ми». На цій стадії в колективі при виникненні якихось труднощів студенти звертаються за допомогою не один до одного, а до викладача. Наприклад, якщо студент забув ручку, він повідомляє про це викладачу, який в свою чергу просить запасну ручку у когось з одногрупників та передає її студентові.

На наступній стадії в колективі з'являються підгрупи, зав'язуються неформальні відносини між окремими учнями. На цьому етапі формується згуртованість, але вона не поширюється на групу в цілому, а лише на окремі її складові елементи: пари, трійки. На цій стадії з'являється відчуття «ми», але це почуття включає в себе тільки сформовані пари і трійки.

На третій стадії в групі актуалізується боротьба за лідерство.